

TAHITIEN

LANGUE VIVANTE 2 SERIE SCIENTIFIQUE

Durée : 2 heures

Coefficient : 2

NOTE IMPORTANTE

- Les réponses doivent impérativement être portées sur la copie d'examen à en-tête.
- Il est inutile de recopier les questions posées. En revanche, il faudra inscrire scrupuleusement les numéros et/ou lettres des questions de chaque exercice.
- Les réponses devront impérativement être proposées dans le même ordre que celui de la feuille de sujet

L'usage du dictionnaire et des calculatrices est interdit

COMPREHENSION : 10 points

EXPRESSION-ECRITE : ... 10 points

TE 'IMIRA'A 'ĪNA'I

- 1 'Ia 'ore te pape pu'e, 'e 'ia māramarama te pape, e mea 'ōura roa, nō te pape 'āpī. E haere ia te ta'ata e rama i te 'ōura i te pō; te mōrī tūrama rā, e mōrī pāruru ia, o tei parau-ato'a-hia ē, e mōrī mata'i.
- 5 E mea fa'ahiahia te 'ōura pape i teie tau, i te mātāmua rā, 'e'ita e tāu'a i te 'ōura, o te i'a iho ā tā rātou mea fa'ahiahia. Ia haerehia e rama i te pō, e 'ī te punu mōrī; e'ita te ta'ata e pātia i te 'ōura hu'a, e mā'iti rātou i te 'ōura rarahi, o tei parau-ato'a-hia ē « 'oiha'a ».
- 10 E haere ato'a te mau vahine e tāipu mai i te 'ōura 'ei 'arainu nō tē hī i te tarao, 'aita e mā'itira'a i te 'ōura, te 'ōura rarahi 'e te 'ōura hu'a. E'ita e maoro te hīra'a, 'ua pu'e te i'a; e hī haere noa te vahine nā te hiti moana. E'ita e ātea te vāhi i hīhia 'ua fa'aoti rātou.
- 15 Te mau vahine pāpū maita'i i te hī ra, e tahu rātou i te ahimā'a nā mua. 'Ia oti i te ha'apo'i, e rave rātou i te 'ā'ira, te 'ō'ini 'e te tāhahu 'ōura, haere atu ai nā te hiti 'ānavai i te tāipu i te 'ōura, e tae noa atu i te muriāvai.
- 20 Te tahi mau vahine, e hī noa rātou i te muriāvai ra i te mau mahana miti 'e te mata'i, i te mau vāhi ri'i hōhonu iho ā ra. 'Ua rau te huru o te i'a e 'amu mai i ni'a i te matau: te fa'ia, te harehare, te to'au, te moi.
- 25 I te mau mahana maita'i ra, e haere ia nā te hiti moana e hī ai. 'Ua ta'a iho ā i te mau vahine te vāhi e 'amu ai te i'a maitata'i.
- 30 E hue rātou i te mau 'ōmi'i 'ōura, e aore ra, i te tupa tūpa'ipa'i-ha'amarū-hia nā mua a'e, 'ei parū. 'Ia oti te parura'a, e tia'i ma'a taime iti ia ha'uri te miti, 'ei reira e ha'amata ai i te hī.
- 35 E'ita e maoro roa, 'ua mara'a a'e te i'a, 'ua ha'uri! E 'itehia te to'au, e'ita e maoro te hīra'a, 'ua pu'e te i'a. Teie i'a e to'au, ia ha'amata 'ōna i te 'amu, 'aita e taime tō te ta'ata hī, e maoro noa i te 'arainu, 'ia topa atu; 'ua 'amu mai.
- 40 'Ia hī te i'a i te ao, e mau i'a tano noa te rarahi; 'ia hī i te pō, e mau i'a rarahi ia te 'amu, mai te taea, te ta'inifa, te 'ō'eo, te 'apa'i, te pa'aihere...
- 45 E'ita e fiu ia hī, tera rā, e'ita ato'a e nehenehe 'ia fa'aea maoro i roto i te miti, nō te to'eto'e.
- 50 E haere te mau tāne e tā'iri'iri i te tarao 'e te pātu'i i ni'a i te a'au; e 'aore ra, e haere rātou e popo'i mai i te tupa. E 'ohipa 'ārearea roa, te haere e popo'i i te tupa, tē vai ra iho ā te vāhi popo'ira'a tupa, o te nehenehe ia 'amu. 'E'ita te ta'ata e 'amu i te tupa i te mau vāhi ato'a.
- 55 E haere te mau tamari'i i te hō'ē 'ōtu'e e vai ra i Maatea, i roto i te uru fara e popo'i ai i te tupa, nō te mea, e vāhi haere-'ore-hia e te ta'ata, e mea mā te tupa nā reira. E mea monamona roa te 'i'o o te tupa, e tātarahia te 'apu nō tē 'iriti i te 'ino i roto, e tunuhia atu ai i te ha'ari. E 'amu-ato'a-hia te tupa tunu pa'a, o terā te hō'ē 'īna'i no'ano'a roa ia tunupa'a-hia.
- 60 Te tahi tautai e ravehia, o te huti ia te rau'ere. Ia pā te 'ōuma, 'ei reira te ta'ata e haere ai e tāpū i te ni'au nō tē tāviri i te rau.

HEIPUARI'I, Vaetua TERIIAMA

UIRA'A

I. MĀRAMARAMARA'A .../ 10 tai'o

'A pāhono mai i te mau uira'a (6 tai'o)

- a. I hea teie 'ā'amu i te tupura'a ? 'A fa'a'ite ato'a mai i te i'oa o te motu. (1 tai'o)
- b. Tē aha ra te mau vahine i terā tau ? (1 tai'o)
- c. 'A fa'a'ite mai na i te mau huru tautai i fa'a'ohipahia na 'e tae noa atu i te mau moiha'a. (2 tai'o)
- d. « E mea fa'ahiahia te 'ōura pape i teie tau, i te mātāmua rā, e'ita e tāu'a i te 'ōura... » → A tātara mai te aura'a o teie 'irava. (2 tai'o)

A huri teie mau 'irava 'ei 'irava 'aipa. Ia ta'a'e maita'i tā 'oe ta'o 'aipa. (4 tai'o)

- e. E 'amu-ato'a-hia te tupa tunu pa'a.
- f. 'A hue i te mau 'ōmi'i 'ōura !
- g. Nā te mau tāne e tā'iri'iri i te tarao i ni'a i te a'au.
- h. 'Ia pu'e te pape, e mea 'ōura roa.

II. PĀPA'IRA'A .../ 10 tai'o

- a. « E faufa'a rahi te miti nō te mā'ohi. »

'A hōro'a mai na e pae a'e hi'ora'a e pāturu nei i teie 'irava. 'A ha'apāpū mai i tā 'oe mau hi'ora'a. (5 tai'o)

- b. « Te tahi tautai e ravehia, o te huti i te rau'ere. 'Ia pā te 'ōuma, 'ei reira te ta'ata e haere ai e tāpū i te nī'au nō tē tāviri i te rau. »

A fa'ati'a mai na i te terera'a o te tautai. A pāpa'i mai e 10 a'e rēni. (5 tai'o)